

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto II.

V Celovci 10. januarja 1883.

Št. 1.

Pogled v novo leto naprej.

V zadnjem listu smo pogledali v staro leto nazaj in smo spoznali, da se je na Koroškem začelo na bolje obračati, odkar so se Slovenci začeli zbuhati in svoje pravice terjati. Danes poglejmo nekoliko v novo leto. Prihodnost nam je sicer prikrita in le Bog jo vé, vendar kolikor se dá po človeški pameti soditi, zna tudi človek včasih kaj zadeti in uganiti. Vse kaže na to, da se je začelo za kmeta na bolje obračati; Slovenci so večidel kmetovalci, zato je vesela novica za nas, ako se za kmeta na bolje obrača. Sedajna vlada je kmetom bolj prijazna, ko so bile poprejšne dunajske vlade; zato je pri zemljiškem davku nekoliko odjenjala in ga bolj pravično razdelila. Čuje se pa, da hočejo kmetom na korist posebno postavo narediti, kakor so pred božičem naredili posebno postavo za rokodelce. V tej postavi za kmete bo rečeno, da se kmetu ne bo smelo več vse posestvo prodati, ako bi se zadolžil, ampak pustilo se mu bo toliko, da bo še zmirom zamogel živeti s svojo rodbino. Po vseh deželah se zbirajo kmetje in njih prijatelji ter se posvetujejo, kakošne postavbe bi bile potrebne, da bi kmetje ložej živeli. Od vseh strani se čujejo te pritožbe: davki so previsoki, šole so predrage, oderuhi nas stiskajo, pravica je predraga, denar se pretežko na posodo dobi, prepisovanje kmetije na sina je predrago, kmetije bi se ne smele deliti in raztrgati itd. Naša vlada te in enake pritožbe posluša in bo, kakor je že obljubila, ob svojem času predložila državnemu zboru eno tako postavo, da bi se kmetom pomagalo. Sreča je za nas to, da imajo zdaj na Dunaji slovanski in katoliški poslanci več glasov in več moči, kakor pa nemško-liberalni in judovski poslanci. Dokler so nemško-liberalni in judovski poslanci oblast v rokah imeli, tisti čas se je skrbelo le za velike kupčevalce, za judovske bogatine in za take, ki so železnice zidali in fabrike pa različne banke ustanovljali, ali pa pri takih lepe službe imeli. Za kmeta in za rokodelca pa se ti ljudje niso zmenili, duhovnika pa že tako videti ne morejo. Tudi koroški poslanci so zmirom za temi ljudmi hodili in plajšče za njimi nosili. Po tistih krivih potih, kakor Korošci, hodili so tudi Dunajčani, Moravci, nemški Pemci in nekteri Štajerci. Vse drugačnih misli pa so bili Kranjci, Primorci, slovenski Štajerci, Čehi, Tirolci, zgornji Avstrijanci in Poljaki. Ti so zmirom trdili, da se morajo

vsem narodom, tedaj tudi Slovencem, enake pravice dati, in da se mora posebno gledati na kmeta in na rokodelca, ne pa na bogate jude in druge domače in tuje kupčevalce; da se morajo meje zapreti, da bodo tudi tuji kupčevalci nekaj davka plačali; zakaj, če pri nas dobiček delajo, naj na meji nekaj plačajo in naj tudi nekoliko pomagajo k temu, kar smo mi za ceste in železnice dali, po katerih zdaj svoje blago vozijo. Tudi se s tem doseže, da domači rokodelci in kmetje svoje blago ložej in dražej prodajo. Jasno je, da so imeli ti poslednji slovanski in katoliški poslanci bolj prav, kakor pa nemško-liberalci. Pa dokler so bili v manjščini, to je, dokler jih je bilo menj, ko unih, tako dolgo niso mogli nič opraviti. Pri zadnjih volitvah l. 1879 pa so premagali liberalce, in zdaj njihova beseda velja, in od tega časa se tudi vse na bolje obrača v našem cesarstvu. Dolgovi ne rastejo več, ampak upanje imamo, da jih bomo kmalo nazaj plačevati začeli, če ~~kaka vojska vmes~~ ne pride.

Sedajna vlada noče samo revnih kmetov in rokodelcev z davki stiskati, ampak v kratkem hoče narediti postavo, da bodo morali tudi bogati judje in drugi kapitalisti, ki na borzi igrajo ter si tisoče na dan služijo, od zdaj zanaprej davke plačevati; kajti do zdaj so bili davkov prosti.

Pa tudi v tem se nam na bolje obrača, ker se pravice slovenskega jezika vedno bolj spoznavajo in pripoznavajo. Na Kranjskem so zdaj vse šole slovenske, ne samo male šole po deželi, ampak tudi v latinskih šolah se že slovensko podučuje. Štajerci imajo male šole vse slovenske, kmalo pa bodo tudi to dosegli, da se bo v latinskih šolah slovensko podučevalo. Nam Korošcem se sicer še slaba godi. Vendar je upati, da bomo tudi mi dosegli, kar zdrava pamet, kar Božja in cesarska postava, kar korist in potreba tirja od šole. Slovenski poslanci so že ministra prašali, ali misli in kdaj misli na Koroškem napraviti slovenske šole? Radovedni smo, kaj jim bo odgovoril! — Sploh pa se Slovenci povsod živo gibajo in svoje pravice tirjajo, tako da se po pravici reči sme: „Slovan gre na dan.“ Že 500 prošenj je šlo na Dunaj za slovenske šole in da bi se po kancelijah slovensko pisalo; namreč 254 prošenj iz Štajerskega, 180 iz Kranjskega, čez 60 iz Primorja in 5 iz Koroškega. Bog daj, da bi te prošnje kaj izdale! Pa tudi sami morate kaj storiti za sebe. Varujte se krivih prerokov, ki vam bodo nasprotne časnike priporočali, vas pregovarjali na nemško stran in za nemške šole, vam sladke besede dajali itd. Verujte nam, da se

vam ti ljudje le toliko časa prilizujejo, dokler vas potrebujejo. Laž ima kratke noge!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Od Pliberka. (Dva z v it a kup čevalca.) Kako si nekteri v naših časih hočejo z zvijačo in lažmi pomagati, bom povedal v dveh izgledih. Eden je prodajal brejo svinjo, ter je hotel imeti 20 rajniš za svinjo, 2 rajniš pa za vsako prese, ki ga bo svinja imela. Ta zvijača pa je bila preneumna in nobeden ni hotel v tako kupčijo se podati; saj se ne more vedeti, če ne bo presica zvrгла, potem bi kupec za mrtve preseta po dva rajniš dajal! Nekemu drugemu pa se je posrečilo, kupca opehariti. Prodal je kravo, ki je bila že na starem mleku, za novo molžno. S kravo vred prinesel je na trg pisker poln mleka in rekel, da ima krava v eni molži toliko mleka. Ko jo pa kupec domu prižene, imela je komaj v enem tednu vkup toliko mleka, kolikor ga je dedec v piskru kazal. Takega tiča bi bilo dobro zavolj goljufige tožiti.

Iz Glinjan. (Matschnigu v odgovor.) Matschnigov list „Freie Stimmen“ je pisal, da tukajšna občina nič ne vé o tistej zaupaici, ki smo jo gosp. prof. Einšpielerju poslali in je to zaupnico le gosp. Sablačan sam skrpal. To je pa grda laž, ker smo zaupnico lastnoročno podpisali in občinski pečat pritisnili. Kakor slišim, bo g. Sablačan tožil urednika Matschniga, če ne bo hotel te laži popraviti. Tisti zloglasni list tudi zabavlja čez Sablačanovo županstvo. Mi pa vemo, da je naša občina pod gosp. Sablačanom bolj v redu, ko prej. Pod prejšnim županstvom so vsakemu tujcu, ki se je od kodi priklatil, dali domovinsko pravico; še cigane so pod občino vzeli in tako soseski po nepotrebnem velike stroške prizadejali. Matschnigov dopisovalec se tudi jezi, zakaj je bila naša volitev na tak dan razpisana, ko je v Borovljah somenj, češ, da zavolj tega volilci iz Medborovnic niso mogli priti. Ta je pa prazna, kajti ta borovski somenj je le za ženske, da si kake trakove in pisane haderce (rutice) kupijo. Živina se pa nič ne prodaja, zato možki na tem somnju nemajo dosti iskati. Sicer pa se jim je posrečilo, našo volitev ovreči, tako bodo priložnost imeli, svojo moč pokazati na tak dan, ko ne bo somnja. Slovenci, trdno stojte, bomo videli, čigava bo zmaga!

Izpod June. (Žganje.) Nesrečno žganje veliko kvara in nezgode naredi na svetu. Žalibog se ta razvada žganjarstva čedalje bolj širi med našim slovenskim ljudstvom. Že 16 in 18 letni fantiči se valjajo po tabernah, in kadar jim žganje pamet zmeša, potem začnejo preklinjati, se prepirati in pretepati. Stari ljudje jih ne svarijo in ne odvrčajo, ampak jim še korajžo dajejo. Gostilničarji bi mogli sami toliko pametni biti, da bi mladim ljudem ne dajali potuhe; nasprotno pa so mnogi le taki, da vabijo mlade ljudi v taberno, jim dajejo na upanje in še denar posojujejo. Potem mora pa oče plačevati. Prigodi se pa tudi, da mladi ljudje doma kradejo, da zamorejo v oštarijo hoditi.

Pa če bi prav vsi s poštenim denarjem plačevali, vendar je žganje vsem v nesrečo. Ljudje postanejo po žganji vsi divji in zanikerni. Tudi naš rod močno peša, ker se otroci že z mladega učijo žganje piti. To se vidi pri nabiranji vojakov ali žolnijev. Včasih so bili fantje v podjanski dolini ravni ko sveča in močni ko drevo. V zadnjih treh letih pa so jih le malo potrdili, ker so premajhni in preslabi.

Tudi hlapci so po žganji vsi zdvijani, preklinjajo in nečejo storiti, kar se jim ukaže. Namesto da bi se hlapec gospodarja bal, se mora pa gospodar pijanega hlapca bati. Slovenci, prebirajte stare bukvice, „čujte, kaj žganje dela!“

Iz Št. Paveljskega okraja. Zvedel sem, da je gospod deželni predsednik Schmidt pl. Zabierow v deželnem zboru rekel, da okrajni sodnik Glau-nach in kancelist Herzog slovensko znata. Kolikor je pa meni znano, se opravljajo obravnave s Slovenci v Št. Pavlu zmirom s tolmači. Če bi gospod sodnik slovensko znal, bi ne potreboval tolmača. Nekaj besed slovenskih sicer s silo lomi gospod, pa to se ne pravi slovensko znati. Če je treba, pripeljem lahko sto prič, ki bodo potrdile, da se brez tolmača nič ne opravi pri Št. Paveljski sodnji. Še le nedavno so nekega Slovenca hudo pretepli; ležal je osem dni, potem pa je šel v Št. Pavelj k sodnji tožit. Toda nič ni opravil, ker ga gospodje niso razumeli. Če gospod Herzog in gospod sodnik znata slovensko, zakaj pa tega moža nista izprašala, kako je bilo in kdo ga je tepel? Resnica je to, da v Št. Pavlu samo sodnijski služabnik Peter slovensko zna. Če pa ta pisma okoli nosi, da ga ni doma, potem Slovenec v Št. Pavlu le na uro gledat pride. Novi adjunkt Burger ne zna prav nič slovensko.

Pristavek vredništva: Če je to resnica, kar se nam tukaj piše, potem je bil gosp. deželni predsednik slabo poduččen, ko je v deželnem zboru trdil, da pri sodnji v Št. Pavlu dva uradnika slovensko znata.

Iz Bilčovske fare. (Volitev; slabe razmere.) Tudi pri nas smo imeli volitev dne 28. decembra. Do zdaj smo imeli prav poštenega od vseh ljubljenežnega župana. On pa se je odpovedal svoji častni službi, in tako smo morali izvoliti drugega, tudi prav poštenega moža, g. Miklavca. Do njega imamo zaupanje, da bo tudi tako vestno opravljal svojo službo, kakor prejšni župan.

V našo faro prihaja deset iztisiv „Mira“, in tudi družbenikov sv. Mohora je v naši fari poleg Sveč še največ v naši dekaniji. Do lani nismo imeli šolske hiše, zdaj jo pa imamo, in za to se imamo zahvaliti našemu č. g. fajm. Gradičniku. Oni so nas tudi v maternem, slovenskem jeziku brati in pisati naučili ter se z nami trudili brezplačno mnogo let. Bog jim plačaj njih trud in jih ohrani še mnogo let.

Pri vcenitvi gruntnega davka se nam zdi, da so nas cenilci nekaj previsoko cenili, ker moramo več plačevati ko poprej. (Morda je to zavolj loga pri Dravi.) Že prej smo imeli zadosti zadolženih hiš; kako bo pa zdaj?

Na Jezeru 16. decembra t. l. obhajala se je na Jezeru redka slovesnost. Gosp. Miha Poznik, ki služi že 55 let za učitelja, je dobil od svitelega cesarja zlati križec. Vpričo šolske mladine pripel

mu ga je g. vladni zastopnik komisar Eder na prsi. Gospod Poznik se je zahvalil v ginljivih besedah. Vsi nagovori in tudi napitnice pri obedu vršile so se v gladki in čisti slovenščini, ter so nas živo spominjali, da tudi na Koroškem veje duh slovenski; da so udani domovini in cesarju. Odlikovani gospod je oče znanega domoljuba dr. A. Poznika, notarja v Novem mestu, kateri podpira vse narodne naprave.

V Št. Jakobu v rožni dolini 1. januarja 1883. Mi želimo Vašemu „Miru“, da bi nas tudi v novem letu prav krepko branil, učil in spodbujal k vsakovrstnemu napredku, k ljubezni do naše premile domovine in predrage materne besede, katero smo prejeli kot sveto lastnino od svojih ljubljenih, nepozabljivih starišev, nam oznanoval prav obilno novic z naših slovenskih krajev in od drugod po svetu. Želimo mu, da bi se letos še bolj razširil med nami koroškimi Slovenci. En gold., to si prav lahko vsaki gospodar odtrga in si kupi berila za celo leto; toraj možaki, naročujmo se na naš list, ki se je nam tekom minolega leta tako lepo prikupil. Sedaj pa nekaj novic z Roža. Most črez Dravo v Rožece je toliko narejen, da se more že peš črez; za silo gredó tudi vozovi. V kratkem času bode delo končano. Naš občinski odbor je sklenil v eni seji, da morajo biti nove tablice na vaseh pisane v slovenskem in nemškem jeziku, kakor to nahajamo na c. k. žandarmerijskih kosarnah, pri železni cesti in pri mostih na cesarskih cestah, postavim pri mostu na Humberze itd. Če postava tam dovoljuje rabiti našo materno besedo, bode tem bolj dovoljeno pri tablicah za vesi in na hišah, katere moramo si omisliti s svojimi lastnimi denarji.

Naš rekurs za slovensko ljudsko šolo na ministerstvo proti deželnemu šolskemu совету še zmirom nij rešen in leži Bog vé kje, čeravno smo ga vložili že meseca septembra minolega leta. Slovenskih poslancev eden bi nam prav vstregel, če bi se potrudil na Dunaju pozvedeti, kako ta reč stoji.

V našeji sredi imamo starčeka redke starosti po imenu Janeza Žliebar. Zagledal je božji svet pod presvitlo cesarico Marijo Terezijo, gledal je, kako je rod za rodom padel v hladni grob, gledal je Napoleonove Francoze, živel v Iliriji pod njihovo vlado in je med nami živa priča, ter redki človeški spominek iz minolega stoletja. Rojen na Kranjskem 1775 šteje sedaj 107 let, mož srednje postave je še dobrega spomina, zdrav in čvrst, da presega svojega fanta, še živečega sinu, ki šteje črez sedemdeset blizo osemdeset let. Ob nedeljah in praznikih gre še pol ure hoda v Rožak k svetej meši in ostane tam tudi pri božjeji službi popoldne ter mora strmo reber nazaj; k večemu podprt na svojo palico v roci. Koraka naprej glavo na viš kakor korenjak, žalibog da mu je vzela stoletna starost popolnoma posluš, da čisto nič ne sliši. Prišel je iz Kranjskega kot kramar in poštovan kupovalec, si kupil hišo pri Romavhu na Gori, kjer živi zadovoljen s svojim sinom med svojimi vnuki in pravnuki. Bog nam naj ohrani še prav dolgo tako redkega, prepoštovanega očaka, pravi železni spominek minolega stoletja, v živi izgled; kako so naši starodavni dedovi varčno, trezno in zmerno živeli do pozne visoke starosti.

Iz Velikovške okolice. (Med in pelin.) Kakor se mi je dopovedovalo, so bile mestne volitve v Velikovcu prav burne. Velikovčanje hočejo novega župana, pravijo, da ima stari obilo opravila in zatoraj ne more vsem vstreči. Prav čudel sem se, da so občje spoštovanega dekana izpustili iz mestnega odbora. Sicer so pa menda prav mirni in spoštovani možje v odboru. — Ljudje tudi dopovedujejo, da so novi gospod inšpektor Janc prav natančni in da vse staknejo, da le novi davek revežem nakladajo; drugi pa zopet pravijo, da naj bi gospod tudi na sebe gledali.

Iz Grebinske okolice. Tudi pri nas so se vršile občinske volitve. Žalibog, da je malo volilcev prišlo. Ljudje so sploh djali, naj ostane vse pri starem; saj nimamo boljih mož, kakor so sedanji. Zopet je tedaj gosp. Hornar naš župan. Mi sicer gosp. Hornarja spoštujemo kot natančnega moža, vendar mu pa pokladamo gorko na srce, da se bo potegoval zanaprej tudi za naše pravice. Naj bi novi gg. odborniki ne pozabili, da so Slovenci, in vse obravnavali pravično in koristno na vse strani!

Iz Št. Janjza. (Občinske volitve.) V spodnjej Rožnej dolini so volitve dokončane: Slovenci smemo ž njimi zadovoljni biti. Na Bistrici so v odboru sami pristni slovenski korenjaki, ravno taka je tudi v Šmarjeti in v Seljah; v Medborovnicah pa so volitev podrlji, vendar upamo, da bojo tudi pri novi volitvi zmagali našinci. Pod Goro je gosp. župan menda nemško-liberalen Slovenec, pa v odboru je večina vendar le naša; zato gre hvala in zahvala vrlim Slovencem v Pradih in Plajberze. V Borovljah so domačini vsaj to ubranili, da niso dobili tujca po jeziku in veri za župana. — Najhujši boj pa je bil pri volitvah v Svetnej vesi. Prvikrat še volili niso: k drugej volitvi je prišel vladni komisar iz Celovca. Ta volitev se je pa tako izšla, da nihče ni vedel, ktera stranka da bo zmagala pri volitvi novega župana. Pri tej volitvi je prišlo do srečkanja ali lozanja, in sreča je bila mila našeji stranki. Župan je postal nek mlad posestnik, ki je vse hvale vreden na vse strani. Upamo, da bode po pravici, v zastopnosti in v ljubezni obravnaval svoja opravila in da bojo sčasoma tudi nasprotniki spoznali, da so si izvolili za župana pravega najboljšega moža. K temu Bog pomagaj!

Iz Kanalske doline. (Razne reči.) Od župana Lipalske vesi še zdaj ni nobene sledi. Do hute na planini se poznajo njegove stopinje, potem je pa kakor da bi bil zibnil. — Da so na Kuki pod Naborjetom res dva mrliča v enem grobu zakopana našli, je resnica. Ljudje so teh misel, da so se delavci tedaj, ko so železnico stavili, morebiti med seboj stekli, dva ubili in potem skrivši pokopali. — Ukovski fantje so lepo počestili svojega gosp. fajmoštra. Na sv. Štefana den zvečer k jutrajnemu godu so jim pred farovžem zapeli lepe slovenske pesmi in z možnarji streljali. Na Šentjanžovo, ko so v cerkev šli, so tudi možnarji pokali. To je vse farmane prav iz srca veselilo: Bog jih nam še dolgo ohrani!

Iz Št. Lenarta. (Oče Arnold. †) 28. decembra preteklega leta je tukaj pri podružnici sv.

Miklavža zamerl po čisto kratki pa celó hudi bolezní obče znan in spoštovan mož Matija Sobi po domače Arnold imenovan. Zaslužil je, naj bi se njegovo ime z zlatimi črkami zapisalo v farne spominske bukve. Bil je namreč rajni, akoravno le priprost kmet in ne posebno premožen, vendar velik dobrotnik cerkve, za ktere lepoto je ves gorel, vnet za Božjo čast je večkrat Rim večno mesto videl, se podal tudi v sveto deželo obiskat kraje s Kristusovo krvjo posvečene. Ali tudi doma je rad hodil v cerkev, še celó zadnji advent čez pol ure daleč pri slabem vremenu in potu na palico vprt je prišel k svitnam. Bil je tudi radodaren do ubogih, postrežljiv do sosedov, poseben prijatelj otrok, zato ga je Bog poklical k sebi na dan nedolžnih otročičev ž njimi zaživat dobro zaslužno plačilo. Naj mu bo zemljica lahka! Njegov spomin je blagoslovljen!

Iz Gorenjskega. Čestitam Vam iz dna slovenske duše. Bog je obilo blagoslovil Vaš trud. „Mirova“ beseda ni ostala glas vpijočega v puščavi; našla je silen odmev po slovenskih dolinah koroških. Z novim letom naj naraste „Mirova“ moč, neustrašeno naj drami Slovence v Gorotanu iz pogubnega spanja. Pridruži pa naj se mu krepk pomočnik, ki je že mnogo narodov zbudil k novemu, zavednemu življenju; ime mu je: petje. Pesem, živo, navdušeno petja, dela čudeže, nepremagljiva je njena moč, naj bode srce še tako ledeno, petje ga omeči in otaja. Nikdar mi ne uide iz spomina dan 13. avgusta l. 1876, dan Janežičeve slovesnosti; videl sem, kako so bili ginjeni vrli koroški kmetje, ko se je oglasila slovenska pesem; radost jim je sevala z obrazov; marsikatera solza je zaigrala v očesu. Ali bi ne bilo mogoče, napraviti letos enak naroden shod na Koroškem? Kakor so predlanskim štajerski Slovenci z veličastno slovesnostjo počestili spomin svojega narodnega pevca Modrinjaka, tako naj bi to poletje slovenski Gorotanci poslavili dva rojaka, ki sta največ storila za slovensko petje na Koroškem, in to sta: profesor Matija A h a c e l (rojen 24. febr. 1779, umrl 23. nov. 1845) in priprosti tekalec Miha A n d r e j a š (rojen l. 1762, umrl l. 1821). Zberimo se okoli njunega rojstvenega doma Slovenci od blizo in daleč; slovenska pesem, ki sta jo tako ljubila, naj se lepo razlega po krasni Rožni dolini. Spretno pero naj ob kratkem popiše njuno življenje; pridenje naj se zbrane pesmi Andrejaševe in oboje naj se razdeli med zbrani narod. Tak praznik bi zbudil in pokrepčal slovensko zavest. Prihodnje leto 1884 pa obiščimo Ziljsko dolino; 11. maja 1884 bode sto let, kar se je ondi rodil slavni Urban J a r n i k, njegove zasluge za našo ljudstvo so znane. Vreden je, da se obudi njegov spomin med njegovimi rojaki Ziljani z velikansko narodno svečanostjo. — Na noge tedaj, čestiti rodoljubi koroški! oživite spomin svojih slavnih mož! Živeli!

Iz Trsta. (O b e š e n i O b e r d a n k.) Oni teden so tukaj obesili tistega Oberdanka, ki je od naše vojske k laškim vojakom ubežal, potem prišel z bombo proti Trstu, da bi tam našega cesarja vstrelil. Prej ko so ga na vislice ali gavge peljali, poslali so mu še duhovnika, da bi se spovedal in tako skesan in z Bogom spravljen šel na uni svet. Toda Oberdank je rekel, da ne pozna

ne vere, ne Boga in ni hotel od duhovnika nič slišati. Pred vislicami pa je še pustil Italijo živeti. Čudno pa je to, da ta človek, ki je tako gorel za laško deželo, ni bil laške rodovine. Njegov oče je bil nemške krvi, njegova mati pa k o r o š k a S l o v e n k a. V Trstu so pa šole vse laške, če tudi slovenski starši v Trst pridejo, njih otroci morajo hoditi v laške šole. Tam se svojemu rodu čisto izneverijo in postanejo Lahi. Kadar pa nekoliko odrastejo, pridejo v tiste slabe laške družbe, kjer se iz vere in Boga norčujejo, kjer Avstrijo preklinjajo in se za laško kraljestvo poganjajo, ker tam le tisti kaj velja, ki nema vere in ki je sovražnik papeža in Avstrije. Tako je tudi ta Oberdank, slovenske matere sin, najprej prišel v laške šole, kjer se je naprej naučil zaničevati svojo slovensko mater in svoj slovenski rod. Kdor pa mater zataji, bo počasi tudi cesarja in Boga zatajil. Tako se je zgodilo z Oberdankom. Postal je slovenski Judež in je na vislicah žalosten konec storil. Tako daleč pride človek, ki se po neumnih tujih šolah izneveri svoji materi in svojemu jeziku, ki potem še Boga in cesarja zataji. Zatorej Slovenci, naj bo v Trstu ali drugod, držite se narodnih ljudskih šol, le te bistrijo um in požlahnujejo srce.

Iz Krasa. (T o m. Q u a n t s c h n i g g; slov. učitelji na Koroškem kje ste?) Naš šolski nadzornik ali inšpektor č. g. T. Quantschnigg je doma v S v e č a h v spodnji rožnej dolini. Bil je v Celovci vodja ali direktor meščanske šole in zraven tudi šolski nadzornik. Kakor več drugih slovenskih učiteljev je menda tudi njega prenapeta nemškutarija pregnala iz Koroškega. Imeli smo Kraški učitelji v Sežani konferenco ali zbor in tukaj prvokrat videli in slišali svojega gosp. nadzornika, pa povem Vam, da takega še nismo imeli. Vse smo obravnavali lepo v domačej slovenskej besedi in g. nadzornik se je skazal pravega mojstra v podučevanju in prijaznega prijatelja svojih podložnih učiteljev. Vse učitelje je hudo zbolelo, da je gosp. Q. prošnjo vložil, da bi ga oprostili nadzorniškega bremena. Res škoda! — „Učiteljski Tovarš“, list za šolo in dom, donaša dopisov in novic iz vseh slovenskih krajev, le od slovenskih učiteljev na Koroškem ni sluha ne duha. Kako to? Tovarši! Ali ste se že vsi izneverili? Ali ste že vsi pozabili zdravo pedagogiko in postavne pravice maternega jezika. Rodoljubni tovarši stopite v kolo svojih kolegov in oglašajte se tudi v „Učit. Tovaršu!“

Iz Dunaja. Lanskega leta bilo je enkrat v lažnjivih „Freie Stimmen“ brati, kako Kranjci koroško deželo izsezavajo. Tu so kranjski trgovci, reklo se je, ki so nam v prvej vrsti na škodo; potem pridejo kranjski berači, ki so poplavili že celo deželo in tako nadlegujejo našega kmeta. Bralci „Mira“ pa iz prepričanja vejo, koliko je na tem resnice in takemu obrekovanju gotovo nikdar ne bodo verjeli. Vidi se pa dosti jasno, kako silno sovraštvo gori v prsih naših psevdoliberalcev proti vsemu, kar nosi ime slovensko. Napadajo že prostega hlapca, ki pride iz Kranjske in si pri nas služi kot marljiv in priden delavec svoj kruh. Da so pa kranjski in laški delavci pri nas na Koroškem mirni in delavni ljudje, znano nam je in to je tudi nekdo v „Mit-

theilungah“, kmetijskem listu za Koroško, dokazal. Kranjci, ki pri nas na kmetih služijo ali pa kot trgovci po deželi popotujejo, pa tudi niso nikakršni politični rogovileži, ker ti ljudje niso nikako narodno zavedni. Imenujejo se vselej le Kranjce in nikdar Slovence.

Naši liberalci naj bi se raji resnice držali in povedali, kako se nemški „Sturzerli“ potepajo v celih tropah po slovenskem Koroškem, v vročem poletnem času po sencah lenobo pasejo, v Boga ime prosijo, pse lovijo in drejo, zaradi tega jih Slovenci imenujejo prosto šintarje. Zraven teh ljudij, ki živijo kakor cigani, mrgoli po Koroškem še polno beračev in vagabundov. Tu vidimo še dosti krepko Nemko, ki s svojimi otroci od vasi do vasi roma in od milosti slovenskega kmeta živi; tu prikoraka zopet kaka sirota Nemec in z „bitt' gar schön“ trka na duri dobrotljivega Slovenca. Vsaki mi bo pritrdil, da so to gole resnice, katere pa jaz nisem zavolj tega naštel, da bi ljudje siromake zasmehovali in z njimi se norčevali, kakor je to navada nekterih preučenihi glav. Prisiljen po „Freie Stimmen“ povedati sem hotel samo našim liberalcem, namesto da trosijo lažnjive reči po svetu, da bi bolje storili, če bi premišljevali, kako da bi se dala ta kuga odstraniti, ki celo Koroško tare. Pometaj vsak pred svojim pragom!

Kaj dela politika.

Vse dežele naše cesarovine so slovesno obhajale spomin, da so pred 600 leti nekatere dežele v posestvo prišle naše slavne Habsburške rodovine. — Na Dunaji še vedno rogovilijo proti privatni češkeji šoli. Več kot 200.000 Čehov je na Dunaji in tem liberalni Nemci še ene privatne češke šole ne privolijo. — 15. januarja se zopet začnejo seje državnega zbora. Posvetovali in sklepali bojo o mnogih imenitnih rečeh. Bog daj srečo! — Ropot, ki so ga zagnali liberalni listi, da bomo imeli vojsko, je spet potihnil. Le tedaj more Avstrija navskriž priti s Rusijo, ko bode Turku odklenkalo.

Na Nemškem je vse tiho, le katoličani so nezadovoljni, ker se cerkvena štrana ne razmota in se ne prenaredijo katoliškeji cerkvi nasprotno postave. Socijalisti pa na tihem rijejo.

V Italiji iredentari nesramno šuntajo zoper Avstrijo; na voz našega poslanca pri papežu so lučali kamuje, na naš grb ali wapen so strelili in razsajali ne samo v Rimu, temveč po vseh mestih. Vse zavoljo tega, ker so Oberdanka v Trstu obesili. Laška vlada te grdune lovi, zapira in kaznuje, pa vse le malo pomaga.

Iz Pariza ste došle dve tehtni novici. Naš poslanec grof Wimpfen se je vstrelil in Gambeta je umrl. Zakaj da je grof Wimpfen sam sebe umoril, se še ne vé, pravijo, da se je mešal. Gambeta, krščen jud, je umrl, kakor je živel. Kaj mu pomagajo vsi venci, vsi govori, vsi gledavci: Bog ga je sodil po njegovih delih. Bil je hud preganjavec katoliške cerkve in katoličanov.

Angleži ne morejo pomiriti Irčanov; vse ječe so natlačene jetnikov; ustanovljena je posebna komisija, naj preiskuje, kaj storiti. Božji

mlini menda sedaj melejo, kar so Angleži sejali celih tri sto let na Irskem.

Na Ruskem se spet piše o pripravah za cesarsko kronanje. — S Rimom se je Ruska vlada v resnici sporazumela in katoličani so dosegli precej veselih reči.

Na Turškem vedno vre in ubogi sultan je v vednem strahu, da bi ga ne umorili.

V Egiptu je, kar so puntarske velikaše odpeljali na otok Cejlon, vse mirno; vse une puntarje je kralj pomilostil.

Gospodarske stvari.

Delaj žive plote!

Navadni leseni ploti imajo dvojno sitnost na sebi. Prvič vzamejo veliko lesa, ki čedalje bolj redk postaja, in bi se lahko za drugo stvar koristno obrnil; drugič pa imajo to sitnost, da jih je treba vedno popravljati. Če kak porednež le dva kolca ven potegne, pa je plot na tistem kraji podrt.

Veliko bolj se priporočajo živi plotovi. Ti se ne dajo tako hitro pokvariti, ostanejo leta in leta, ter kmetovalcu prihranijo mnogo časa, ki bi ga za gradenje plota vsako leto potratil.

Za živ plot se rabi gaber, smrečice, Kristusovo trnje, belo trnje, vrba in še več rastlik. Ktera od teh rastlin je najbolja, to se ravna po zemlji; vrba hoče moker svet, trnje pa suhega.

Kdor si hoče nasaditi živ plot, mora že jeseni skopati primerno globok graben. Če prst ni dobra, treba je za tako skrbeti; tako grmičevje potrebuje takó dobre prsti, kakor sadje; sicer se ne razraste tako gosto, kakor je za živ plot potrebno. Mladike je treba okopavati in obrezavati. Nekteri vzamejo za živ plot že velike rastlike, ki jih drugje izkopljejo in za plot presadijo; drugi pa v določeni kraj seme vsejejo, da iz njega rastlike zrastejo. Plot iz semena je zmirom lepši raščen; plot iz starih rastlik pa se hitreje zagosti in je močnejši, ker ima krepkejše korenike. Vendar se za plot ne smejo vzeti prestare rastlike, ampak kolikor mogoče mlade. Dokler se plot ni zarastel in zagostil, treba mu je opore ali začasne ograje, ktera veje na znotraj vkup tišči.

Deset gospodarskih zapovedi.

1. Ako si hočeš dobro in plodonosno žetev zagotoviti, sej na svoje njive le seme onih sadežev, katerim podnebje tvojega kraja, lastnosti zemlje, v katero seješ in sadiš, ter njena lega itd. dobro ugaja in se jim prilaga. Le na ta način ti bode tvoja sicer dobro obdelana njiva tudi bogata in obilnega pridelka dajala.

2. Za setev in saditev jemlji in preskrbljuj vselej le zdravo, pézno, kaljivo in čisto seme, katero moraš pa večkrat premeniti, da ti bode krepko rastlo in plevela čisto ostalo, a v posledici ti pa dobro in bogato plenjalo ter se raznih žitnih (rastlinskih) bolezni obvarovalo.

3. Glej pri obdelovanji svojega pelja tudi prav skrbno na kolobarjenje, to je: ne sej in ne sadi več let zaporedoma enoistega sadeža na enoisto njivo, temveč kolobari svoje njive sporedno z ži-

tom, okopavinami, (prikuhu) in drugimi rastlinami (za krmo in ekonomijo), da se gnojilo v zemlji enakomerno vkoristuje in se tvoja njiva le enostransko ne izmolze in opustoši.

4. Na njivo s svežim (frišnim) gnojem pognojeno ne sej in ne sadi nobenega semena, da ti je plevel ne preraste; sveži gnoj mora se v zemlji poprej dobro kemično razkrojiti, da more potem rastlinam zadostno gnojilnih tvarin dajati. Skrbi torej pred vsem za to, da svoje njive z dobro vležanim prekuhanim, dognanim in mastnim gnojem gnojiš!

5. Orji in prekopavaj svoje njive kolikor moreš globoko in dobro; tako bode zemlja na njih vsestransko dobro zrahljena, na katero more v posledici zrak, vlaga, toplota svitloba in mraz blagodejno kemično vplivati, vsled česar ti za krepko rast in obilni sadež pripravna postane.

6. Da ne bodeš za svoj trud in delo oškodovan in slabo plačan, moraš vsakovrstno žitno in drugo seme vselej o pravem času na dobro obdelano zemljo saditi in sejati, ne prezgodaj, a tudi prepozno ne; za prezgodnjo more ti škodovati pomladanski mraz, a za prepozno jesenska slana.

7. Vsakovrstno poljsko seme sej in sadi njegovim naravnim zahtevam in lastnostim primerno globoko, da se ti bode krepko vkoreninilo in dobro rastlo, ter da mu suša in moča ne bode tako hitro na kvar. Skrbi tudi pozneje za razvijajoče se rastlinice na vse strani s tem, da jih pleveš in pa o pravem času okopuješ in osiplješ, na kar se ti bodo lepo in normalno razvijale, pozneje te pa z obilnim pridelkom za tvoj trud (postrežbo) dobro odškodovale.

8. Izvršuj žetev žita in pa pospravo drugih poljskih sadežev vselej o pravem času, da ne bodeš imel pri njih ne na dobroti in tudi ne na količnosti (kvaliteti in kvantiteti) škode. Premalo zrelo ni dobro spravljati, preveč dozoreti se pa tudi ne sme pustiti; prvo daje slabo, nepolno, lahko in premalo škrobnato, drugo pa preveč otrobnato zrnje, katero se rado vsiplje in se ga mnogo brez koristi poizgubi.

9. Pazi in glej tudi prav skrbno na to, da vse, kar si našel in namlatil, dobro posušeno na varnem kraju spraviš, da se ti ne spridi in še preje pod zeló ne pride, nego za svoje potrebe rabiš in potrebuješ.

10. Vedi in dobro premisli, da je tvoja njiva po vsaki žetvi gledé gnojilnega živeža ravno toliko na slabšem, za kolikor ti jo je na dom dovoženi pridelek izmolzel. Glej in prizadevaj si toraj prav skrbno, da svojemu polju po pridelkih odvzeta in povžita gnojila z dobrim gnojem po moči tudi vedno sprot nadomestuješ, ga tako v svojo in svojih otrok lastno korist vedno v dobrem in rodovitnem stanu ohraniš, za kar ti gotovo nikdar in nikoli žal ne bode.

Za poduk in kratek čas.

Marija Pomagaj na Brezji, imenitna Božja pot.

Slovenci hodijo radi na Božja pota; zato hočemo par besedic spregovoriti o imenitni romarski cerkvi „Marija Pomagaj“ v Brezji na Go-

renjskem. V novejšem času je ni Božje poti, kamor bi Slovenci v tolikem številu prihajali, ko k „Mariji Pomagaj“. Po železnici prihajajo Kranjci in Štajerci, ali pa po cesti iz Kranja; Korošci pa pridejo v celih trumah čez hribe. Lepo je videti romarje, kako med potjo razoglavi svete pesmi prepevajo. Mnogi se pripeljejo tudi na vozovih, kjer jih je po dvajset na en voz natlačenih, kar seveda ni prijetno ne za konje, ki morajo tako težo vleči, ne za ljudi, ki se morajo tesno vkup stiskati, da doli ne padejo. Pa saj tisti še več trpijo, ki pridejo po 20 in več ur daleč peš!

Gorenjska stran je ena najlepših pod našim cesarjem, to je že znano. Tudi vas Brezje se sme pohvaliti, da leži v kaj prijaznem kraju. Od železniške postaje v Podnartu se gre poleg Save po gorenjski cesti skozi hladne gojzde, cveteče livade in zelene travnike. Čez uro hoda se zavije romar po stezi na desno. Tu je pot nekoliko strma; pa že po kratkem trudu prideš na lepo planjavo, na ktereji stoji vas Brezje s prijazno romarsko cerkvico. Na severu vidiš v oblake strmeti veličastne gore ob koroški meji: Stol, Babji zob, Košuto; proti zapadu zagledaš sivega velikana Triglava; na jugu pa vidiš goro sv. Jošta in še mnogo drugih večih ali manjih vrhov; na izhodni strani imaš Steržič in Kamniške planine.

Kako čvrst, kako zdrav planinski zrak ti piha v obraz! „Z žlico bi ga jedel ta zrak!“ se je nekdo iz naše družbe izrazil. Kako je nebo čisto in jasno, kako pitna voda mrzla in okusna! Tukaj mora biti človek zdrav, vesel, bistrega uma in navdušenega srca! Ni čudo, da so Gorenjci tako krepki, zdravi in bistroumeni; saj prebivajo kakor v raju. In če juternico ali večernico zvoni, kako veličastno, kako lepo odmevajo lepo vbrani glasovi zvonov po vsej prostorni dolini! Ni čudo, da so Gorenjci vedno ljubili lepe cerkvice in dobro vbrano zvonjenje, saj bi lepoti gorenjske narave nekaj manjkalo brez belih cerkvic po hribih in brez milega dona zvonov!

Še prej ko romarsko cerkev zagleda, postane popotnik ves poetično nadahnen, vnet za lepo in blago, pripravljen moliti in častiti vsemogočnega Stvarnika, ki je ta lepi kraj slovenskim sinovom v domovino odločil.

Ko pridemo v vas, oddahnili smo se pri prijaznem gostilničarju Janezu Gabrielčiču ter si pogasili opravičeno žejo s kapljico dobrega vina. Potem se podamo v cerkvico. Čudotvorna podoba Matere Božje ni posebne velikosti, vendar naredi na vsacega romarja nek poseben vtis. Podoba je lepa; obraz Matere Božje je čudno prijazen, vabljljiv, dobrosrčen, nedolžen; cveteče lice, polni, rumenkasti lasje, blagotvorni blesk oči ti pravi, da je to Mati „milosti polna“; vendar pa je na obrazu taka ponižnost in nedolžnost brati, da se spominjaš na skromno vijolico, ki slave sveta ne išče in vendar tako lepo diši. Kamnito srce bi moral imeti, da bi pred to podobo ne molil iz prave misli in celega srca!

Na levi strani od altarja vidiš veliko bergelj, ki so jih čudežno ozdravljeni kruljevi v spomin tam popustili. Tudi je mnogo takih tabel okoli altarja po zidu, kjer se verniki zahvaljujejo za prejete dobrote. Pripovedujejo se mnogi čudeži. Jaz sam sem govoril z neko gospó, ki je prišla

iz hvaležnosti od daljne laške meje, ki je pravila, da so že vsi zdravniki nad njo obupali in da je le na priprošnje „Marije Pomagaj“ zdravje zadobila. Ona pa tega sicer nikjer ni razglasila po svetu; takih skrivej ozdravljenih, če se smem tako izraziti, bo morda na stotine. So pa zopet drugi čudeži, ki so po pričah potrjeni in po knjižicah in časnikih razglašeni. Slovensko ljudstvo toraj veruje v čudapolno moč „Marije Pomagaj.“

Seveda se tudi takih ne manjka, ki vse zanikavajo. O teh pa velja, kar je rekel Lazar bogatinu: „In če bi prav mrtvi iz grobov vstali in jih učili, ne bodo verovali.“ Meni pa ostane lepa Božja pot k „Mariji Pomagaj“ nepozabljiva. Dvakrat sem bil že tam, pa bom še kterikrat šel, če mi Bog zdravje dá.

Smešničar.

Učitelj: Ljubi otroci, če se hočete pri obedu lepo obnašati, ne smete nikoli prvi v skledo seči.

Mali Franc ek: Gospod učitelj, če bi pa vsak tako naredil, potem bi jedi zmirom v skledi ostale.

J. Srebernič.

Kaj je novega križem sveta?

* Zaupnice, ki nemško-liberalcem hudo oči koljejo, je gospod Einšpieler spet sprejel: Iz Diekš, iz Št. Lenarta pri sedmih studencih, iz Št. Petra pri Vašinjah, iz Črnee, iz Št. Vida v Podjurski dolini, iz Škofic, iz Trušenj, iz Bele pri Železni Kapli in iz Šmihelja pri Pliberce.

* V Svetnej vesi so pri občinskih volitvah zmagali Slovenci. — Tudi v Selih je upanje, da pride občina v domoljubne, slovenske roke. — V Glinjah so zmagali našinci, — pa volitev so podrli, ne vemo zakaj? — Cena piva (ola) je z novim letom v Celovcu poskočila od 8 na 9 kr. vrček, ker se je na pivo naložila mestna doklada. — Novi tržni red za Celovec je potrjen. Krompir, repo, peso in take sadove bodo morali odslej na knežjem trgu prodajati. — Za cerkev v Kottlah so svetli cesar darovali 100 gld. — Božična veselica v celovski sirotišnici je bila prav zanimiva. Predstavljale so učenke življenje svete Germane.

* V odbor ljubljanske čitalnice so bili izvoljeni gg. dr. vitez Bleiweis, dr. Zupanec, Kadilnik, Hribar, Sos, dr. Tavčar, dr. Papež, Kreč, dr. Štor, Wölfling, Pakič, Valenta, Nolli, Drenik in Šuklje. — V Šiški mislijo slovesno praznovati 125 letnico Valentina Vodnika. — Na smrt obsojen je bil Jože Prelesnik, ki je lastno mater umoril. — Železnico iz Ljubljane v Kamnik so že premerili. — Ljudski shod je bil v Ljubljani, ter so zbrani rokodelci zahtevali, naj se nedelje in prazniki bolj posvečujejo, naj se na takih dnevih delati in prodajati prepové. Tudi so ponovili staro trjatev, naj se odpravi obrtno delo po kaznionicah. — Bralno društvo v Borovnici si je za predsednika izvolilo gosp. J. Majarona. — V Gorjah pri Bledu se je osnovalo bralno društvo. — Gosp. Oroslov Dolenc, svečar v Ljubljani, dobil je na dunajski

čebelarski razstavi častno diplomu za najboljši rožni med. — Obrtniška šola se je odprla v Št. Vidu nad Ljubljano. — Kranjski deželni odbor je same nemškutarje izvolil za svoje zastopnike v okrajnih šolskih svetih. Ker so mu ure že štete, zato nagaja ta odbor, kolikor le more. — V Begunjah na Gorenjskem se je osnovala prostovoljna požarna bramba.

* V Celji je zborovalo slovensko društvo. Župan Neckermann je hotel zborovanje zaprečiti in je shod prepovedal; pa cesarski namestnik mu tega ni pustil veljati. Potem je dr. Vošnjak pred 150 zbranimi volilci razložil svoje delovanje v državnem zboru. — V Ljutomerškem okraji ni nobena občina podpisala nemškutarskih prošenj za nemške šole. Zakaj ne? Zato, ker so tam že enkrat vse nemške šole imeli in iz lastne skušnje vejo, da jim tiste šole niso nič koristile. Zdaj imajo šole slovenske in so z njimi zadovoljni. — Mnoge občine svoje podpise na nemškutarskih prošnjah preklicujejo. — Ptujski nemškutarji so za celjskega lisjaka, ki se imenuje „Kmetški prijatelj“, bojda nabrali 1600 gld. — V Ptujih so beleznika Rodoška za župana izvolili.

* Čitalnica v Gorici izvolila si je gosp. A. Winklerja, kranjskega deželnega predsednika, za svojega častnega uda. — V Sežani so napravili božično veselico za šolarje, pri kateri je bila šolska mladina bogato obdarovana. — Blizo Gorice so se slovenski in laški fantje stekli in je bil en Slovenec smrtno ranjen. — Tržaško mesto slabo gospodari. Za prihodnje leto ima zopet 136.000 gld. primankljeja.

* Občini sv. Florijan pri Gorici so cesar darovali 150 gold. za napravo pokopališča. — V Šempasu je 12leten fant po nepredvidnosti ustrelil svojega tovarša. — V Goriškej bolnišnici je umrla 17letna deklica, ki se je požgala s petrolejem. — Tržaškemu „Sokolu“ je podaril zagrebški fabrikant Hagenauer vso telovadno pravico, kar je je imel na razstavi.

* Lahki so silno razdraženi, da je naš cesar pustil Oberdanka obesiti. Na več krajih so se zadnji čas zbrali in vpili, da se mora proti Avstriji vojska začeti. — Časniki pišejo, da sta se s v. o. e. papež in ruski cesar pogodila zaradi pravic katoliških kristjanov na Ruskem. — Na vsej zemlji je 1288 milijonov ljudi. Bele kože jih je 369 milijonov, rumenkaste kože 552 milijonov, črnih zamorcev 190 milijonov, rujavih Malajcev 200 milijonov, rudečih Indijancev 1 milijon. — Meseca oktobra se je potopilo 157 bark, in sicer 142 jadernic, pa 15 parobrodov. Izmed jadernic je bilo 6 ameriških, 4 avstrijske, 57 angleških, 5 danskih, 10 holandskih, 12 francoskih, 17 nemških, 6 grških, 6 laških, 11 norveških, 1 ruska, 3 španske in 4 švedske; izmed parobrodov, ki so se potopili, pa je bilo 11 angleških, 1 francozki, 1 nemški in 2 španska. — Pri Elberfeldu na Nemškem sta dva vlaka vkup trčila, in je bilo mnogo potnikov ranjenih. — V Dižonu na Belgijskem je v neki fabriki počil parni kotel in več ljudi ubil. — Strašna nesreča se je zgodila v Bradfordu na Angležkem. V tamošnji fabriki za prejo parole podrl se je 255 čevljev visoki železni dimnik in

potlačil tudi delavnico, na katero je padel. Blizo sto delavcev je ali mrtvih ali težko ranjenih. Gospodar ima škode 600.000 gld.

* Po vsem cesarstvu se je zadnje dni preteklega leta slovesno praznovala 600 letnica, odkar je v naših deželah sedajna slavna cesarska rodovina Habsburžanov vladati začela. — Prestolnaslednik princ Rudolf postal je feldmaršallajtnant. — Minister baron Pino je dobil red železne krone prve vrste. — Z novim letom se je poštnina od pisem zmanjšala, ker smejo pisma za 5 kr. imeti 20 gramov teže, prej pa tako pismo ni smelo čez 15 gramov tehtati. — Grozno hudodelstvo se je naredilo na Ogrskem. Neki vojak, po imenu Hatos, je ušel od vojakov, prišel v neko gostilno, tam mladega gospodarja ustrelil in ženske prisilil, da so mu morale dati ves denar. Potem je bežal do ceste. Tam je srečal kočijaža. Da bi ložej ušel, preklal je kočijažu glavo, se sam na voz vsedel in se peljal v glavno mesto Pešto. Komaj pride do šrange, so ga že prijeli in peljali v ječo.

Poslano.

Podpisani vljudno naznanja slav. občinstvu posebno častiti duhovščini, da prodaja srečke ali loze na korist „Narodnemu domu“. Srečka je po 1 gld. Denar je namenjen „Narodnemu domu“; dobitki so lepi, toraj upam da boste hitro podali sreči roke. Več sreček tudi franco pošiljam po pošti ako jih kedo želi.

S posebnim spoštovanjem

Radoslav Hočevár, mag. farm.
Velikovec. (Völkermarkt.)

D o p o s l a n o.

Čast. gosp. urednik!

Časnik „Mir“ prinese v št. 23 t. l. iz spodnje Ziljske doline dopisavo, ktera omiluje, da se nemščina v šest slovensko-nemških šolah tukajšniga okraja preveč podpira in da „prehudo nemškutarenje povsod vse le moti in overa.“ Tudi se zaterdi, da tukajšni okrajni šolski nadzornik ne zna slovenske besede.

Resnica je:

V imenovanih slovensko-nemških šolah se pri poduku po postavi ravna in sicer tako, da se slovenska beseda ne zanemarija in šolarji zraven tudi v nemškem jeziku poduk dobivajo.

Da se otroci v času obiska šole v nemškem jeziku do zadovoljnosti ustmeno in pismeno izgovarjati naučijo, zamore vse starši, katerih želja v prvi vrsti poslušljivost zaslužijo, zelo zadovoljne in jih zunaj tega k šolskim prijatom storiti.

Kakor naučenje nemškiga jezika zraven materinega tudi v tukajšnjem okraju, kjer ne samo odraščenci dobro nemško govore, ampak tudi že večji del šolarjev tega jezika dobro razume, vse le moti in overa — to more se gotovo le dopisniku „Mira“ zapopadljivo zdeti.

Kar šolskiga nadzornika zadene, tako je ta blizo dve leti pri gospodu Andrej Einšpieler po-

duk v slovenskem jeziku dobival in se tega tudi dobro naučil, kar dokaz. ki ga ima v roci, priča.

V številu 24 pa „Mir“ v Brške šole to razglasi, da se otroci v drugem razredu zarad tega, ki učitelj ne zna slovensko, trpinčijo itd. Ta dopisava iz Brške okolice ni kaj družega, kot predrzno obrekovanje; zakaj v drugem razredu imenovane šole ni učenca ali učenice, kateri bi pri naku učitelja ne zastopili.

C. kr. okrajni šolski sovet Šmohor 30. grudna 1882.

Predsednik: Lerehenthal.

Dunajska borza

od 8. januarija.

Papirna renta	77 gld. — kr.
Sreberna renta	77 " 80 "
Zlata renta	95 " 95 "
1860 državno posojilo	138 " — "
Akcije narodne banke	884 " — "
Kreditne akcije	286 " 20 "
London	119 " 30 "
Srebro	— " — "

Loterijski srečki

od 7. januarija.

Trst	32	13	60	69	64
Gradec	82	27	45	75	62

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pilsberk	
	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
Pšenica	3 63	3 75	3 85	3 60	3 91	3 85	4 —	3 84								
Rž	2 79	2 82	2 60	2 68	2 92	2 92	3 —	2 72								
Ječmen	2 44	2 40	2 25	2 44	—	—	2 50	2 19								
Ajda	2 27	2 —	2 20	2 31	—	—	2 60	2 12								
Oves	1 54	1 42	1 50	1 40	1 45	1 45	1 80	1 44								
Proso	—	—	2 40	—	—	—	—	—								
Ber	4 99	—	4 80	4 75	—	—	5 40	4 87								
Tursica	2 31	2 24	2 25	2 44	2 80	2 50	2 50	2 38								
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—								
Leča	—	—	4 80	—	—	—	—	—								
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—								
Fižol bel	—	—	3 75	—	—	—	4 —	—								
" rudeč	3 41	3 20	—	—	—	—	—	—								

Žitna cena je posebno v Celovci malo poskočila; cena mesovja pa je ostala pri starem. Kilo sirovega špeha se v Celovci plačuje po 70 do 80 kr.; kilo masla po 1 gold. 10 kr. do 1 gld. 12 kr.; sirovega masla po 1 gld.; jajec je eno po 3 do 4 kr.; par piščet 90 kr.; par kopunov 2 gold. 40 kr. do 3 gld. 50 kr.; par rac po 1 gold. 50 kr.; par gosi 4 gold. do 4 gold. 50 kr. — Krompir se plačuje žakelj po 1 gold. do 1 gold. 10 kr.; 100 kilogramov sena 2 gold. 15 kr. do 4 gold. 68 kr.; slame po 1 gold. 35 kr. do 1 gold. 52 kr.; Meter mehkih drv je po 90 kr.; trdih pa 1 gld. 25 kr.